

ALLMÄNHETENS MEDIEOMBUDSMAN (MO)

MEDIERNAS ETIKNÄMND

Årsberättelse 2020

Innehåll

MO:s årsberättelse för 2020	3
Mediernas Etiknämnds årsberättelse för 2020.....	15
Medier klandrade av Mediernas Etiknämnd 2020	19
Publicitetsregler – etik för press, radio och tv	24
Den journalistiska yrkesetiken	25

MO:s årsberättelse för 2020

Coronapandemin gav färre anmälningar

2020 har präglats av övergången från PO till MO – och givetvis av den pågående Coronapandemin som stängt MO:s kontor sedan i mars. Den påtagligaste skillnaden jämfört med 2019 är att antalet anmälningar sjunkit med 25 procent.

Allmänhetens Pressombudsman, PO, fick 2019 rekordmånga anmälningar; 632 stycken. Fler än någon gång under institutets 50-åriga historia. Inför övergången till Allmänhetens Medieombudsman fanns det en förväntan om att antalet anmälningar skulle skjuta i höjden, när även SVT, UR, TV4 och SR kunde prövas. Men så har det inte blivit.

Det blev i själva verket tvärt om.

Årets första dag lanserades vår nya webbplats, medieombudsmannen.se, logotypen byttes liksom alla mallar och arbetsverktyg i vårt ärendehanteringssystem. Rent administrativt gick övergången från PO till MO mycket smidigt, efter att förändringen förberetts under hösten 2019.

Men redan i början av året kunde vi märka att antalet anmälningar inte var lika stort som 2019. Inledningsvis uteblev i det närmaste anmälningarna mot etermediabolagen, samtidigt som antalet anmälningar mot såväl dagstidningar som tidskrifter bromsade in. En möjlig förklaring är att namnbytet gjorde det svårare att hitta till MO, jämfört med det väl inarbetade PO.

Under våren började emellertid anmälningarna mot radio- och tv-bolagen att komma in i en snabbare takt. Särskilt mot SVT, som när 2020 summerades, hade gått upp i topp som mest anmälda medium alla kategorier. På rankinglistan (se nedan) ligger SVT på första plats med 81 anmälningar, före Expressen på 76 och TV4 på 31.

Men för dagstidningar, tidskrifter och frivilligt anslutna webbtidningar fortsatte den nedåtgående trenden.

2019 fick PO in 439 anmälningar mot dagspress. Under 2020 sjönk det till 279, en minskning med 36 procent.

Trenden var ännu starkare för tidskrifterna. Anmälningar sjönk från 27 till rekordlåga 6, ned med 78 procent.

För de frivilligt anslutna webbtidningarna var tillbakagången när det gäller anmälningar 50 procent, från 22 stycken 2019 till 11 under 2020.

Sammantaget föll anmälningarna från 632 till 470, vilket är en nedgång med en fjärdedel.

Är det bra eller dåligt att anmälningar sjunker? Det beror på orsaken. Om nedgången skulle bero på bristande förtroende för det medieetiska systemet vore det olyckligt.

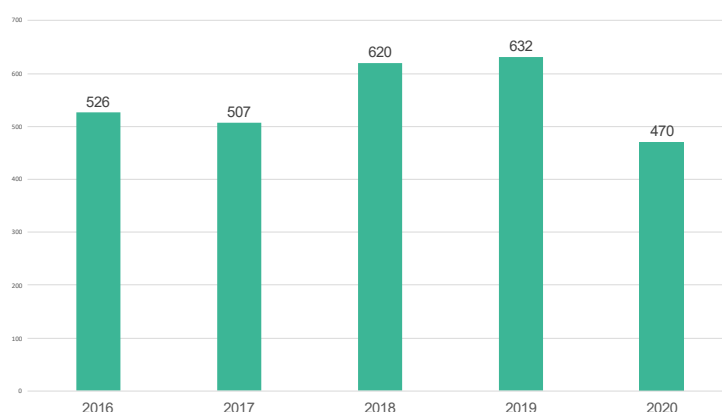
Men ur ett principiellt perspektiv är det bra att anmälningarna sjunker. Gärna ned till noll. Det skulle kunna tyda på att medierna sköter sig exemplariskt och det medieetiska systemet skulle kunna upphöra med sin verksamhet. Uppdraget slutfört.

Men inget av ovanstående alternativ stämmer in på det vi sett under 2020.

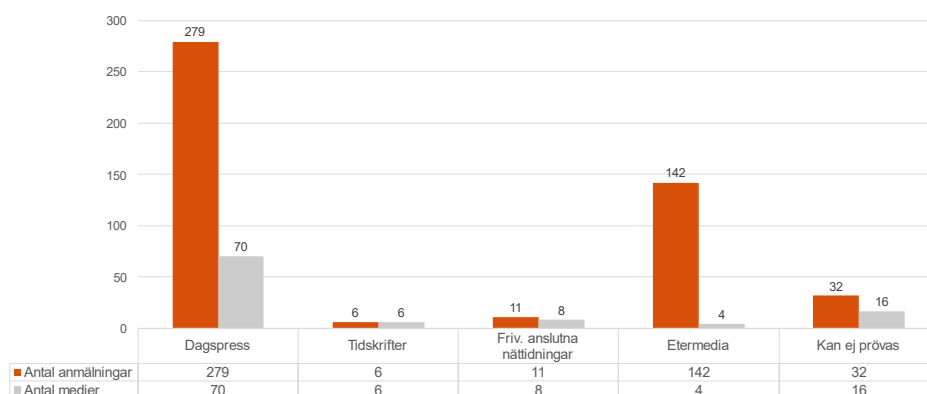
Utöver de inledande svårigheterna för allmänheten att leta sig fram till det nya medieetiska systemet, är det möjligt att pandemin påverkat journalistiken, inte minst i dagstidningar. Orsaken är att den påverkat samhället som helhet, främst genom att människor inte kunnat träffas på samma sätt som tidigare, vare sig i familjesammanhang, handel eller för att roa sig i offentlig miljö. En förändring som även påverkat journalistiken. En inbromsning av samhället som återspeglas i medierna.

Det är vanligt att PO/MO får anmälningar från lokala makthavare. Anmälningar från politiker, ledande tjänstemän eller till exempel företagare som granskats av lokaltidningen. Men under 2020 har det legat ett starkt fokus, även i lokal press, på bevakning av olika aspekter på covid-19. Även i covidbevakningen finns naturligtvis granskande inslag och enskilda personer som pekats ut i nedsättande sammanhang, men de extraordinära omständigheterna under 2020 kan ha minskat den typen av granskande journalistik.

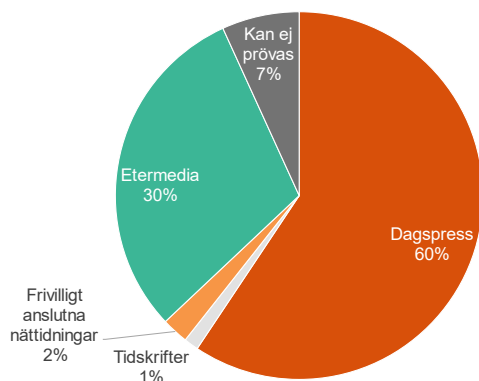
Antal anmälningar PO/MO

Antal anmälda medier 2020

Anmälningar MO 2020

Anmälningar Tio-i-topplistan 2020

Ranking	Medium	Anmälningar
1.	Sveriges Television	81
2.	Expressen	76
3.	TV4	31
4.	Aftonbladet	30
5.	Sveriges Radio	28
6.	Göteborgs-Posten	14
7.	Alkompis	9
8.	Expressen/GT, Vestmanlands Läns Tidning	8
9.	Dagens Nyheter	7
10.	Norrländska Socialdemokraten, Sydsvenskan	6

Komplexiteten i MO:s ärenden ökar

Under det första året med MO har jag noterat att arbetet blivit allt mer komplext; att fler enskilda ärenden tar längre tid, både när det gäller utredning och när besluten ska skrivas. Här kan finnas två förklaringar:

Allt fler anmälare väljer att låta sig företrädas av advokater eller andra jurister. Under 2020 använde sig 16 anmälare av advokat som ombud. Det leder i många fall till att ärendet blir mycket omfattande med ett stort antal yttranden. Ofta fördjupar sig yttrandena i frågeställningar som inte har med de medieetiska bedömningarna att göra, utan snarare handlar om aspekter som har relevans vid en rättslig prövning.

Vi har även sett exempel på medier som låter sig företrädas av ombud i stället för av ansvarig utgivare. I ett ärende 2020 representerades både anmälare och tidning av advokater.

Det ofta onödigt omfattande utredningsmaterialet som uppstår fördröjer besluten. Men den här utvecklingen riskerar också att juridifiera processen hos MO och Mediernas Etiknämnd, ME och föra fokus bort från medieetiketen.

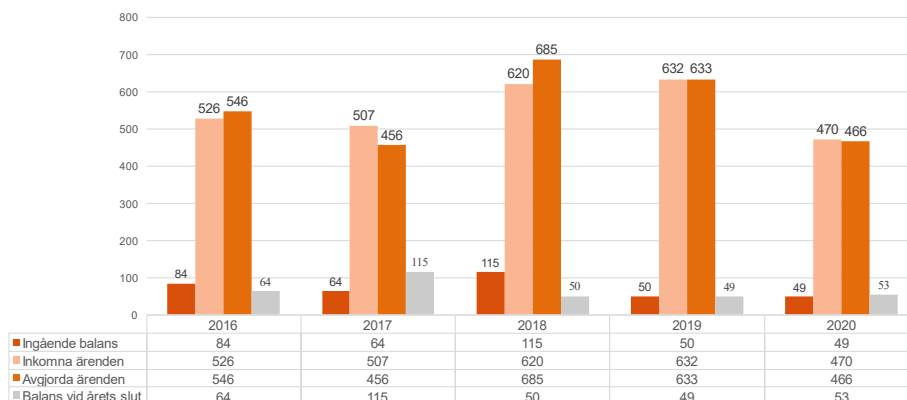
En annan faktor som ökat komplexiteten är de ärenden som gäller publiceringar i radio och tv. Det tar i allmänhet mångdubbelt längre tid för MO:s handläggare att skaffa sig överblick och detaljkunskap om ett etermediaprogram än en artikel i en dagstidning.

Detta var en väntad och oundviklig effekt av att det pressetiska systemet utvecklades till att även omfatta SVT, SR, UR och TV4. Resultatet över tid kan emellertid bli att kansliets utredningsresurser måste stärkas för att inte utredningstiderna ska bli orimligt långa.

Att det finns en påtaglig risk för det visar utvecklingen av balansen (ärenden under utredning) under året. Första halvåret 2020 sjönk balansen stadigt och låg inför sommaren nära noll. Under den perioden var det fortfarande endast ärenden som berörde pressen som var färdiga för beslut.

Efter sommaren började de första ärendena angående etermedier att bearbetas. Det ledde till att balansen under hösten långsamt stigit till cirka 50 (se diagram nedan). Detta trots att mängden nya anmälningar sjunkit med en fjärdedel.

Ärendehantering PO/MO

Samtidigt har effektiviteten ökat

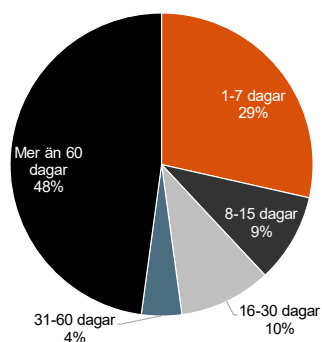
Sett över en längre tidsperiod har emellertid kansliets effektivitet ökat markant. I den kodning som görs av varje ärende i samband med beslut ingår bland annat att ange hur lång tid utredningen har tagit.

Vid en jämförelse mellan 2010 och 2020 framgår bland annat:

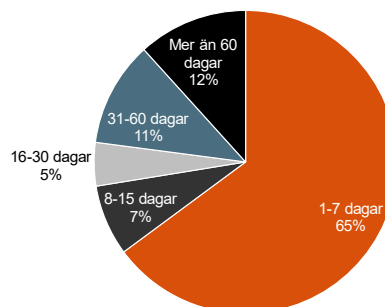
- 2010 avgjordes 29 procent av alla anmälningar under den första veckan. Tio år senare fattades beslut i 65 procent av alla ärenden under de sju första dagarna efter inkommen anmälan.
- 2010 tog 48 procent av alla ärenden mer än 60 dagar mellan anmälan och beslut av PO. 2020 hade den siffran sjunkit till 12 procent.

PO/MO:s handläggningstid
Från anmälan till expediering

2010

2020

Vanligaste anmälan kan inte prövas

I kodningen anges även vad det är anmälaren har för klagomål på mediet. Statistiken innehåller svagheter, eftersom anmälaren sällan är så precis i sina formuleringar att det framgår att det just är det integritetskränkande eller till exempel påstått förtal som anmäls. Klassificeringen är en slutsats som dras av MO:s handläggare utifrån formuleringarna i anmälan. Staplarna nedan kan emellertid ses som en fingervisning om vad anmälarna reagerat mot.

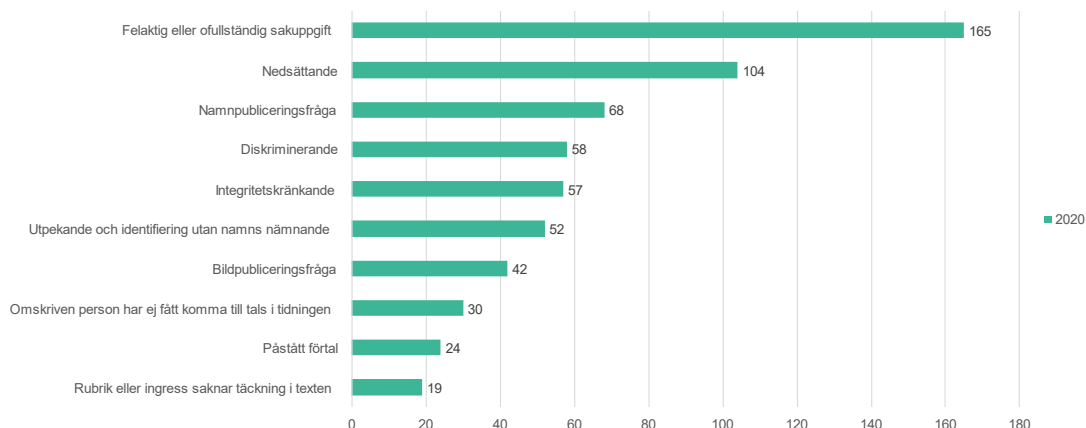
Flest anmälningar gäller felaktig eller ofullständig uppgift. Det är emellertid något som inte prövas av MO. MO:s uppgift är att utreda anmälningar från enskilda, utpekade personer som anser sig personligen illa behandlade av det anmälda mediet.

En felaktig eller ofullständig sakuppgift kan emellertid skada en enskild, utpekad person. Då bedömer vi skadan, inte den felaktiga uppgiften i sig.

Den här situationen är vanlig när det gäller rapportering om brottslighet. Om mediet namnger eller lämnar ledtrådar till någons identitet är det av stor betydelse att övriga sakuppgifter är väl avvägda och korrekta.

En fallgrop är att, till exempel i rubriker, reservationslöst slå fast att någon gjort sig skyldig till brott, när sanningen är att det finns en misstanke om brott. Det kan leda till en fällning av mediet på grund av den skada som uppstått av den felaktiga eller ofullständiga uppgiften.

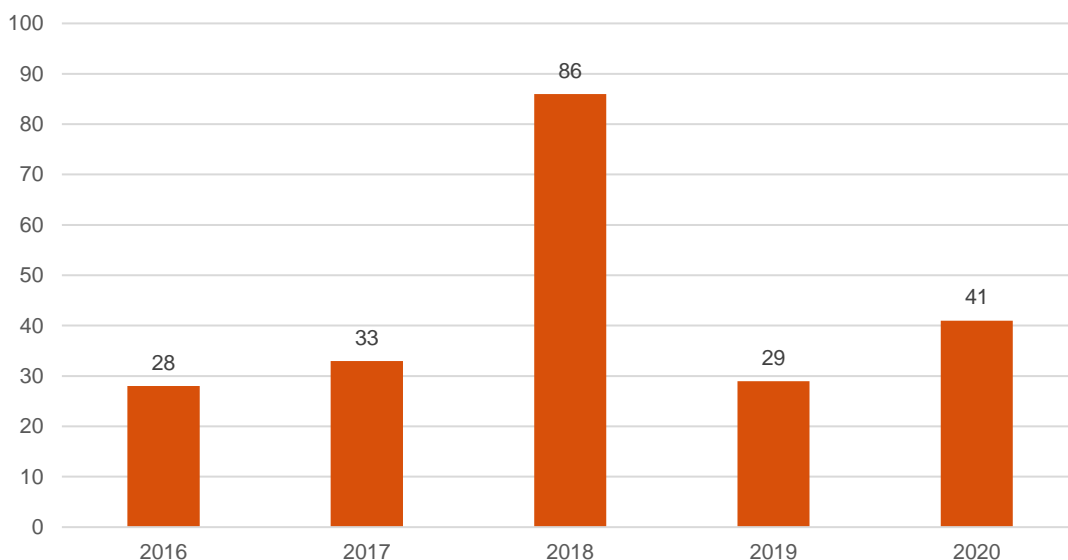
Typ av klagomål Topp 10

Under 2020 fälldes totalt 41 publiceringar

Antalet fällningar i Mediernas Etiknämnd 2020, 41, är en svag uppgång jämfört med utfallet de senaste fem åren, då antalet fällningar legat runt 30, ibland till och med under. 2018 var ett undantagsår. Då fälldes en rad publiceringar kopplade till #metoo, samt tre TT-telegram som publicerats av en rad tidningar.

Antal fällningar

Av flera principiellt intressanta fällningar av Mediernas Etiknämnd under 2020 kan följande två särskilt lyftas fram:

Fällning efter utpekande i andra medier

I maj 2020 försvann en ung man i Sundsvallsområdet. Efter några dagar inleddes spaningar efter honom av polisen och Missing People. Han förekom med förnamn, bild och ålder i Missing Peoples rapportering och i Aftonbladet. Ärendet togs även upp av tv-programmet Efterlyst.

Polisen offentliggjorde att man misstänkte att den unge mannen blivit utsatt för människorov.

Sundsvalls Tidning namngav inte mannen och visade ingen bild på honom. Inte heller andra detaljer som kunde avslöja hans identitet för en större krets. Men i en av tidningens artiklar stod att läsa:

”Det är känt att mannen har haft problem med droger och han har blivit dömd för narkotikabrott tidigare men det finns omständigheter kring försvinnandet som gör att polisen har upprättat en anmälan om människorov, alltså en misstanke om att mannen ska ha blivit kidnappad.”

Publiceringen anmäldes av den försvunnes pappa, på sin sons vägnar. Han menade att det var irrelevant, kränkande och skadande för sonen att rapportera om att han tidigare haft drogproblem.

Tidningen svarade genom ansvarig utgivare att händelsen hade väckt starka känslor och var av stort allmänintresse. Tidningen hade ett ansvar för att ge allmänheten en så bred bild som möjligt. I det ingick att berätta om hans tidigare drogmissbruk och tidigare brottslighet.

Utgivaren framförde att mannen var helt anonymiserad i Sundsvalls Tidning och att det därför inte uppstått någon publicitetsskada.

Medieombudsmannen höll med om att händelsen hade ett betydande allmänintresse. Dock var uppgiften om drogproblem och tidigare brottslighet känsliga och skadande för mannen. När de offentliggjordes var mannens identitet känd i en stor krets tack vare rapporteringen från Missing People och riksmidia. Personer som inte känt till hans bakgrund gavs därmed kunskap om skadande och integritetskänsliga uppgifter. Därmed hade det uppkommit en oförsvarlig publicitetsskada.

MO hänsköt ärendet till Mediernas Etiknämnd, ME, som beslutade att fälla tidningen för brott mot god publicistisk sed.

Beslutet är mycket ovanligt. Enligt normala etiska grundprinciper är varje medium ansvarigt för sina egna publiceringar. Hade den tankegången fått styra borde Sundsvalls Tidning inte ha fällts, eftersom tidningen inte namngav mannen eller gav ledtrådar till identiteten. I det här fallet valde MO och ME att väga in hela den mediala bilden runt händelsen och fann då att en publicitetsskada ändå uppstått.

När principen om att varje medium står för sina egna publiceringar uppkom såg medievärlden annorlunda ut. Antalet medier var då bara en bråkdel på varje ort jämfört med situationen i dag. Beslutet i detta ärende bör uppfattas som att det kan finnas anledning för en utgivare, inför publicering av känsligt material, att överväga hela den mediala bilden. Inte bara se till vad man själv väljer att publicera.

Knutbylarm fällde TV4

Hittills har endast ett fåtal av anmälningarna mot etermediabolagen nått Mediernas Etiknämnd. Ett ärende som ledde till oenighet i nämnden gäller TV4:s bevakning av de senaste händelserna kopplade till Knutby.

I januari 2020 sände TV4 programmet Brottsjournalen. Det tog bland annat upp att tre pastorer i församlingen nu stod inför rätta. Åtalspunkterna gällde misshandel och sexuellt utnyttjande av person i beroendeställning.

Inslaget inleddes med en kort sammanfattning av de mycket uppmärksammade händelserna 2004, och domen mot bland andra den tidigare pastorn Helge Fossmo. En av gärningarna Fossmo dömdes för var anstiftan till mordförsök på en person i församlingen.

I inslaget kunde man höra 15 sekunder av det telefonsamtal som personen ringt till SOS Alarm i samband med mordförsöket 2004. Rösterna hade förvrängts och försetts med undertexter:

”Jag är skjuten! Hallå! Jag kan inte gå... Jag har inget blod i mig”.

Publiceringen anmäldes av den person som utsatts för mordförsöket. När samtalet ringdes var hen döende och hade dödsångest. Hen hade mått mycket dåligt av publiceringen och kunde inte förstå att just detta spelats upp 16 år efter att det hänt – och i ett sammanhang som bara hade en lös koppling till det hen varit med om.

TV4 svarade att kanalen inte haft för avsikt att orsaka anmälaren obehag. Ljudupptagningen var förvrängd, ingen identifiering av personen som talade hade skett och syftet hade varit att åskådliggöra den kultur med våldsinslag som under en längre tid vuxit fram i församlingen.

Av MO:s beslut framgår att medier har ett särskilt ansvar att visa hänsyn mot brottsoffer. Anmälaren var inte inblandad i de händelser som inslaget i TV4 handlade om, vilket innebar att allmänintresset var i det närmaste obefintligt. Publiceringen hade uppenbarligen tillfogat personen lidande. MO hänsköt ärendet till Mediernas Etiknämnd, som fällde TV4 för brott mot god publicistisk sed.

Det är ovanligt att nämnden är oenig i sina beslut. I det här fallet särskrev sig emellertid fyra ledamöter.

De ansåg inte att det korta meddelandet var av den karaktären att anmälaren lidit någon publicitetsskada. Nödsamtalet hade funnits med i en relevant tillbakablick på de oerhört dramatiska händelserna i Knutby och ingick i berättelsen om ett av Sveriges mest uppmärksammade kriminalfall. Tillbakablickerna i programmet var motiverade för att förstå den nya utvecklingen av dramat i Knutby och för att förstå den nya rättegång som nu var aktuell.

Av de fyra ledamöter som särskrev sig har tre sedan tidigare en lång erfarenhet av att arbeta som journalister vid radio eller tv och de är utsedda som ledamöter i nämnden av SVT, SR och TV4. De är emellertid inte längre aktiva i de berörda bolagen.

Särskrivningarna väcker en principiell fråga. I det här fallet är det allmänhetens representanter, samt ordföranden och pressens ledamöter som fällt en tv-publicering, medan tre etermediarepresentanter velat fria. Kan det vara så att den som länge arbetat med radio och tv har en annan syn på genomslagskraften av ett ljud eller bildklipp, en annan

bedömning av den skada som uppstår för en person som exponeras på detta sätt i en utsatt situation?

Klanderligan

Expressen, Göteborgs-Posten och Sundsvalls Tidning toppar med tre fällningar var. Aftonbladet fick två fällningar. Lika många som ledarsidorna.se, Nya Tider och Torsås-Posten.

Klanderligan		
Ranking	Medium	Fällningar
1	Expressen ¹ , Göteborgs-Posten ² , Sundsvalls Tidning	3
2	Aftonbladet, ledarsidorna.se ³ , Nya Tider, Torsås-Posten ⁴	2
3	Allas.se/Hemmets Veckotidning, Allehanda.se/Tidningen Ångermanland, Arbetarbladet, Dagens Nyheter, Fagersta-Posten, Gefle Dagblad/helahälsingland.se, Hudiksvalls Tidning, Jönköpings-Posten, Kungälv-Posten, Nerikes Allehanda, Nya Wermlands-Tidningen, QX, Smålandsposten, Sveriges Television, Sydöstran, TV4, Vestmanlands Läns Tidning, Västerbottens-Kuriren, Yoga World, Östersunds-Posten, Östra Småland	1

Nya Tider fälldes för grov överträdelse

Nämnden kan formulera en fällning på tre olika sätt. Om mediet "åsidosatt" god publicistisk sed rör det sig om ett mindre fel. I normalfallet har mediet "brutit" mot god sed. I sällsynta fall anser nämnden att tidningen "grovt brutit".

Under 2020 fälldes en tidning för grovt brott. Nya Tider fälldes för att ha publicerat namnet på en ung kvinna tillsammans med uppgifter om allvarlig brottslighet och känsliga personliga omständigheter.

Artikeln kunde anmälas till MO och prövas av Mediernas Etiknämnd, ME, eftersom texten publicerades i Nya Tidners pappersutgåva. MO och ME kan pröva alla periodiska skrifter med utgivningsbevis och ansvarig utgivare. Däremot prövades inte tidningens webbpublicering eftersom dess hemsida inte var ansluten till det medieetiska systemet.

Tidningen valde att inte publicera beslutet från Mediernas Etiknämnd. Tidningen fälldes några månader senare för en annan publicering, denna gång för brott mot god sed av normalgraden. Inte heller detta beslut har publicerats av Nya Tider.

I september 2020 anslöt Nya Tider frivilligt sin webbplats till det medieetiska systemet.

¹ Två av de tre fällningarna avser en och samma publicering som är anmäld av två personer.

² Samtliga tre fällningar avser en och samma publicering som är anmäld av tre personer.

³ Fällningarna avser en och samma publicering som är anmäld av två personer.

⁴ Fällningarna avser en och samma publicering som är anmäld av två personer.

Utåtriktad verksamhet

Under 2020 höll jag 34 föreläsningar om medieetik i olika sammanhang som journalistutbildningar, redaktioner och föreningar. Sedan slutet av mars har samtliga hållits digitalt. Den sista med närvarande publik hölls den 10 mars för Gärds Härads Hembygdsförening i Degeberga i Skåne.

En annan effekt av pandemin är att det internationella utbytet av erfarenheter angående medieetik i det närmaste har upphört. Inga internationella grupper har besökt Medieombudsmannens kontor under 2020 och få digitala föreläsningar för journalister från andra länder har genomförts. Pressnämndernas europeiska organisation AIPCE (Alliance of Independent Press Councils of Europe) ställde in sin årliga konferens.

Under året har jag intervjuats 41 gånger av olika medier, deltagit i sju debatter och fem poddar, skrivit en debattartikel och sju krönikor.

Den utåtriktade verksamheten har tagit cirka en tredjedel av min arbetstid.

Ny MO från den 1 april

Den siste mars i år gör jag min sista arbetsdag som MO. Den 1 april tillträder Caspar Opitz på posten.

Under de tio år jag varit först PO och sedan MO har det medieetiska institutet förnyats på flera punkter.

- Vi har gått från brevanmälningar till ett elektroniskt formulär på vår webbplats. I dag mottar vi i det närmaste 100 procent av alla anmälningar den vägen. Med den förändringen har antalet anmälningar ökat markant.
- Många konton i sociala medier kan i dag prövas. Det gäller dem som är knutna till medlemmar av TU – Medier i Sverige och Sveriges Tidskrifter, samt de konton som hanteras av rena onlinetidningar, som frivilligt anslutit sig till systemet.
- Vår ärendehantering är sedan flera år helt digitaliserad. Det har möjliggjort att arbetet fortsatt utan förseningar även under pandemin då kontoret varit stängt.

Av det stora antalet ärenden som hanterats under de här tio åren är det några som står ut som särskilt betydelsefulla. I första hand gäller det anmälningarna från enskilda personer som pekats ut under #metoo.

#metoo var en viktig rörelse, som blottade omfattningen av missförhållanden som sexuella trakasserier, våldtäkter och härskartekniker, främst i arbetslivet. Men en rad av de publiceringar som traditionella medier gjorde gick bortom gränsen för vad enskilda ska behöva utsättas för. Vi tog emot ett 40-tal anmälningar i nära anslutning till händelserna och av dem ledde 25 till fällningar. Gemensamt för de flesta var att beläggen för påståendena var för svaga.

#metoo visade sig vara en undantagsperiod. Efter att rörelsens akuta fas ebbat ut återgick medierna i huvudsak till den återhållsamma linje, när det gäller utlämnande publiceringar, som gällt sedan tidigare.

Ett ämne som jag ägnat särskild uppmärksamhet är definitionen av "offentlig person".

Innebörden av begreppet är att den som är offentlig person får tåla en hårdare granskning i medierna. Det är en riktig, men trubbig, tolkning. I mitt arbete har jag valt att skilja på underhållare och samhällsbärare. Till underhållarna hör artister, skådespelare, idrottsatleter med flera. Till samhällsbärarna hör till exempel politiker, domare, höga militärer och betydande företagsledare.

Skillnaden dem emellan är att av samhällsbärarna har vi ett ansvar att utkräva som medborgare om de missköter sig, vilket motiverar en hårdare granskning i medierna. Det föreligger inte när det gäller underhållare, som därmed har rätt till ett starkare skydd för sin privata sfär.

När jag tillträdde som PO var det ett önskemål från dåvarande huvudmannen Pressens Samarbetsnämnd att jag skulle delta i offentlig debatt och bedriva utbildande verksamhet för journalister och allmänhet om pressetik. Detta både för att förebygga publicitetsskador och öka förståelsen för vår verksamhet. Det har kommit att bli en betydande del av mitt arbete. Statistiken över olika insatser under tio år ger en bild av omfattningen:

- Jag har blivit intervjuad 457 gånger av olika medier
- Hållit 320 föredrag
- Deltagit i 90 debatter
- Skrivit 85 krönikor
- Skrivit 28 debattartiklar
- Medverkat i 40 poddar

Med mina beslut i de enskilda ärendena och genom den offentliga verksamheten är det min förhoppning att jag bidragit till att stärka det medieetiska systemet.

Stockholm i februari 2021

Ola Sigvardsson
Allmänhetens Medieombudsman, MO

Verksamheten i korthet

Ola Sigvardsson har under 2020 varit Allmänhetens Medieombudsman, MO. Kersti Söderberg, Linnea Sunesdotter och Frida Bogenkrans har varit handläggare.

Carina Vigede är administrativ chef för MO:s kansli. Nämndsekreterare hos Mediernas Etiknämnd är Carina Raak Olsson.

Antalet anmälningar till MO uppgick 2020 till 470. MO fattade beslut i 466 ärenden varav 20 ärenden hänsköts till Mediernas Etiknämnd med förslag till klander. Alla ärenden som överlämnats till nämnden är ännu inte avgjorda då en viss förskjutning sker av ärenden/beslut mellan olika kalenderår.

Mediernas Etiknämnds årsberättelse för 2020

Mediernas Etiknämnd avger enligt 18 § i nämndens stadgar rapport om sin verksamhet under år 2020.

Mediernas Etiknämnd har under året haft följande sammansättning:

Ordförande:

justitierådet Anders Eka

Vice ordförande:

justitierådet Stefan Johansson

Andre vice ordförande:

justitierådet Kristina Svahn Starrsjö

Tredje vice ordförande:

hovrättslagmannen Christine Lager

Ledamöter och suppleanter

av Publicistklubben utsedda:

t.o.m. 30 juni 2020

redaktörerna Christina Jutterström och Nils Funcke, ordinarie ledamöter, med journalisten Martin Schori och verkställande direktören Sofia Wadensjö Karén som suppleanter;

fr.o.m. 1 juli 2020

redaktören Nils Funcke och journalisten Martin Schori, ordinarie ledamöter;

av Svenska Journalistförbundet utsedda:

t.o.m. 30 juni 2020

redaktörerna Ola Gäverth och Ann Johansson, ordinarie ledamöter, med journalisterna Andreas Ekström och Carina Tenor som suppleanter;

fr.o.m. 1 juli 2020

redaktören Ann Johansson och journalisten Andreas Ekström, ordinarie ledamöter;

av Svenska Tidningsutgivareföreningen utsedda:

t.o.m. 30 juni 2020

chefredaktörerna Anders Nilsson och Anna Lindberg, ordinarie ledamöter, med tidigare chefredaktören Marie Hillblom och chefredaktören Mikael Rothsten som suppleanter;

fr.o.m. 1 juli 2020

chefredaktören Anders Nilsson publishern och VD:n Mikael Rothsten, ordinarie ledamöter;

av Sveriges Tidskrifter utsedda:

t.o.m. 30 juni 2020

chefredaktörerna Hans Larsson och Ann Marie Bergström, ordinarie ledamöter, med chefredaktören Per Melander och journalisten Carina Löfkvist som suppleanter;

fr.o.m. 1 juli 2020

chefredaktören Ann Marie Bergström och journalisten Carina Löfkvist, ordinarie ledamöter;

av Sveriges Radio utsedda:

fr.o.m. 1 juli 2020

journalisterna Monika Sandberg och Rolf Stengård, ordinarie ledamöter;

av Sveriges Television utsedda:

fr.o.m. 1 juli 2020

f.d. programdirektören Jan Axelsson och projektledaren Karin Hübinette, ordinarie ledamöter;

av TV4 utsedda:

fr.o.m. 1 juli 2020

f.d. publishern och VD:n Anna Lindberg och journalisten Göran Ellung, ordinarie ledamöter;

av Utbildningsradion utsedda:

fr.o.m. 1 juli 2020

Journalisterna Carina Tenor och Kerstin Brunberg, ordinarie ledamöter;

av riksdagens chefsjustitieombudsman och ordföranden i styrelsen för Sveriges advokatsamfund gemensamt utsedda:

t.o.m. 30 juni 2020

tidigare verkställande direktören Anita Steen, ordföranden Göran Gräslund, chefen Lars Hedström, regissören Suzanne Osten, egenföretagaren Christina de Geer och professorn Tomas Brytting, ordinarie ledamöter, med adj. professorn och preses Lisa Sennerby Forsse, direktören Sven Hagströmer, konsulten Annika Levin, advokaten Magnus Ramberg, verksamhetsutvecklaren Filippa Bergin och generalsekreterare Dilsa Demirbag-Sten som suppleanter.

fr.o.m. 1 juli 2020

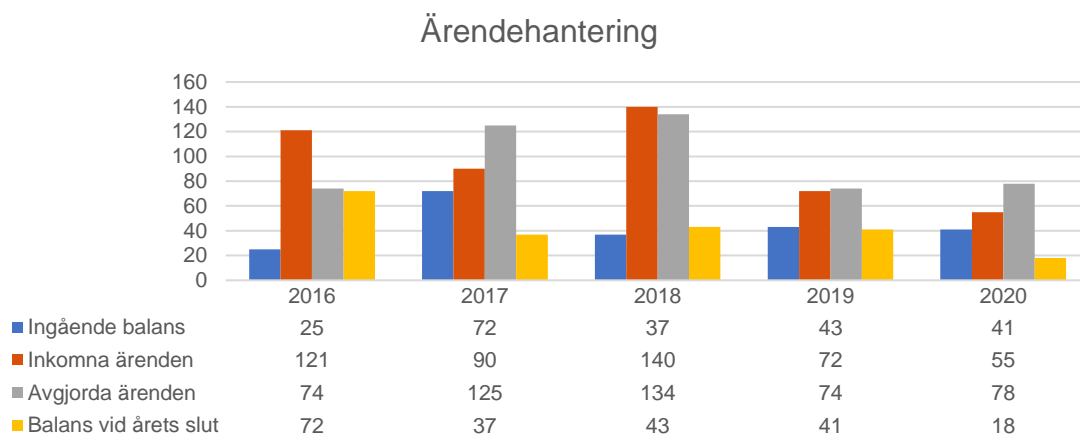
regissören Suzanne Osten, egenföretagaren Christina de Geer, professorn Tomas Brytting, adj. professorn och preses Lisa Sennerby Forsse, direktören Sven Hagströmer, konsulten Annika Levin, advokaten Magnus Ramberg, styrelsemedlemmen Filippa Bergin, professorn Ruth Mannelqvist, kriminologen och författaren Maria Dufva, företagaren Robert Hårdh och VD:n Johan Trouvé, ordinarie ledamöter.

Under perioden har Carina Raak Olsson tjänstgjort som nämndsekreterare.

Nämndens avdelningar har under året hållit tretton sammanträden. Under årets första halva har suppleanterna deltagit i nämndens överläggningar även när de inte har tjänstgjort i ordinarie ledamöters ställe. Fr.o.m. den 1 juli är alla medlemmar i Mediernas Etiknämnd ordinarie ledamöter.

Antal ärenden

Tabellen visar antalet anmälningar inkomna till Pressens Opinionsnämnd/Mediernas Etiknämnd de senaste fem åren, hur många som avgjorts och balansen vid respektive årsslut.

Av Mediernas Etiknämnd under år 2020 avgjorda ärenden fördelar sig på följande sätt:

Av sammanlagt 78 ärenden som förelagts nämnden för prövning har 41 ärenden föranlett klandrande beslut medan 37 ärenden friats.

De 41 ärenden som klandrats av nämnden fördelar sig på följande sätt; i 35 fall har tidningarna brutit mot god publicistisk sed, i ett fall grovt brutit mot god publicistisk sed och i fem fall åsidosatt god publicistisk sed.

40 ärenden har avgjorts efter att anmälningarna har hänskjutits till nämnden av Allmänhetens Medieombudsman, MO. Av dessa har 38 föranlett klandrande uttalanden, medan medierna friats i två ärenden.

38 ärenden har förts vidare till nämnden av anmälarna efter avskrivningsbeslut av MO. I 35 av dessa ärenden har medierna friats. Tre medier har klandrats.

Under året har skiljaktiga meningar avgivits i tre ärenden.

Tabell över ärenden avgjorda av Mediernas Etiknämnd 2020

Ärenden	Fällda	Friade	Summa
Av MO hänskjutna	38	2	40
Överklagade avskrivningsbeslut	3	35	38
Summa	41	37	78

Nämndens ordförande och vice ordföranden har under året haft två möten med MO, där gemensamma frågor diskuterats, bl.a. ärendeutvecklingen hos såväl MO som nämnden. Ordföranden har också träffat MO under hand under året vid flera tillfällen för diskussion av gemensamma frågor. Övergången till den nya ordningen, som för nämndens del i realiteten skedde den 1 juli 2020, har föranlett diskussioner och överväganden inom nämnden om hur arbetet framöver ska läggas upp och hur de nya stadgarna ska tillämpas.

Av nämnden under året klandrade ärenden har föranlett expeditonsavgifter om sammanlagt 808 000 kronor.

Stockholm i februari 2021

Anders Eka
Ordförande i Mediernas Etiknämnd, ME

Carina Raak Olsson
Sekreterare i Mediernas Etiknämnd, ME

Medier klandrade av Mediernas Etiknämnd 2020

I anslutning till varje fall anges om ärendet har hänskjutits av PO/MO eller av anmälaren (anm). Dessutom anges det om klandret avser att mediet har åsidosatt (å), brutit (br) eller grovt brutit (gbr) mot god publicistisk sed. Skiljaktiga beslut markeras med (sk).

Exp. nr. 4 - Aftonbladet

Mediernas Etiknämnd klandrar Aftonbladet för att ha brutit mot god publicistisk sed när man i en krönika beskrev anmälaren som en gangster. I krönikan publicerades också uppgifter som gjorde det möjligt att förstå vem anmälaren var trots att han inte var namngiven. Anmälaren har därmed orsakats en oförsvarlig publicitetsskada.

PO (br)

Exp. nr. 5 – Dagens Nyheter

I samband med rapporteringen av en skadegörelse namngav Dagens Nyheter anmälaren i en kontext som innebar att det fanns en risk för att läsarna kunde koppla ihop honom med skadegörelsen. Nämnden finner att tidningen genom publiceringen har tillfogat anmälaren en oförsvarlig publicitetsskada. *anm (br) (sk)*

Exp. nr. 6 – Östra Småland

Östra Småland publicerade i början av 2019 en personligt hållen krönika. Nämnden anser att även om det faller inom ramen för en krönika att berätta personliga anekdoter, så är beskrivningen av anmälarens påstådda agerande inte av något allmänintresse som kan uppväga publicitetsskadan för honom. Tidningen klandras för att ha brutit mot god publicistisk sed. *PO (br)*

Exp. nr. 7 – Yoga World

Mediernas Etiknämnd klandrar Yoga World för att på ett oreserverat och utpekande sätt ha publicerat uppgifter om sexuella trakasserier inom polisen. *PO (br)*

Exp. nr. 10 – Ledarsidorna.se

I anslutning till en artikel på Ledarsidorna.se om ett nytt nätverk inom alternativhögern publicerades anmälarens namn och telefonnummer först omaskerade och sedan med en maskering som enkelt har kunnat tas bort. Mediernas Etiknämnd anser att hon därigenom har orsakats en oförsvarlig publicitetsskada. *PO (br)*

Exp. nr. 11 – Ledarsidorna.se

I anslutning till en artikel på Ledarsidorna.se om ett nytt nätverk inom alternativhögern var anmälarens namn och telefonnummer täckta av en maskering som enkelt har kunnat tas bort. Mediernas Etiknämnd anser att den otillräckliga maskeringen har tillfogat honom en oförsvarlig publicitetsskada. *anm (br)*

Exp. nr. 14 – Hudiksvalls Tidning

Mediernas Etiknämnd anser att Hudiksvalls Tidning utsatt en utpekad kommunchef för en oförsvarlig publicitetsskada. Tidningen publicerade nedsättande uppgifter om honom men gav honom inte möjlighet att bemöta dem. *PO (br)*

Exp. nr. 15 – Expressen/Kvällsposten

Expressen/Kvällsposten klandras för brott mot god publicistisk sed då tidningen utan fog uppgett att en namngiven polis förlorat sin post och omplacerats på grund av avslöjanden om Sveriges kritiserade gränskontroller. De felaktiga uppgifterna orsakade henne en oförsvarlig publicitetsskada. *PO (br)*

Exp. nr. 16 – Expressen/Kvällsposten

Expressen/Kvällsposten klandras för brott mot god publicistisk sed då tidningen utan fog uppgett att en namngiven polis förlorat sin post och omplacerats på grund av avslöjanden om Sveriges kritiserade gränskontroller. De felaktiga uppgifterna orsakade honom en oförsvarlig publicitetsskada. *PO (br)*

Exp. nr. 20 – Gefle Dagblad

Gefle Dagblad klandras för att ha publicerat reservationslösa påståenden om ett namngivet par som bland annat skulle ha försökt lura myndigheterna på pengar och ägnat sig åt omfattande skattefusk. *PO (br)*

Exp. nr. 21 – Arbetarbladet

Arbetarbladet klandras för att ha publicerat reservationslösa påståenden om ett namngivet par som bland annat skulle ha försökt lura myndigheterna på pengar och ägnat sig åt omfattande skattefusk. *PO (br)*

Exp. nr. 22 – Hela Hälsingland

Hela Hälsingland klandras för att ha publicerat reservationslösa påståenden om ett namngivet par som bland annat skulle ha försökt lura myndigheterna på pengar och ägnat sig åt omfattande skattefusk. *PO (br)*

Exp. nr. 26 – Nya Tider

Mediernas Etiknämnd klandrar Nya Tider för att ha grovt brutit mot god publicistisk sed när man namngav en ung kvinna tillsammans med uppgifter om allvarlig brottslighet och känsliga personliga omständigheter. *PO (gbr)*

Exp. nr. 27 – Expressen

Expressen klandras för en text där anmälaren påstods ha uppträtt aggressivt, diskriminerande, kränkande och för att ha osynliggjort artikelförfattaren. Även om anmälares ställning i offentligheten innebär att han ska tåla kritik går de nedsättande omdömena utöver vad som kan anses acceptabelt. *PO (br)*

Exp. nr. 28 – Aftonbladet

Mediernas Etiknämnd klandrar Aftonbladet för att ha åsidosatt god publicistisk sed när man publicerade en rubrik som citerade nedsättande omdömen om en fotbollstränare. *PO (å)*

Exp. nr. 35 – Vestmanlands Läns Tidning

Mediernas Etiknämnd klandrar VLT för en publicering där en skolflicka oemotsagt pekas ut som skyldig till en långvarig konflikt med en jämnårig pojke. Särskilt med hänsyn till flickans unga ålder är publicitetsskadan att betrakta som oförsvarlig. *PO (br)*

Exp. nr. 36 – Fagersta-Posten

Fagersta-Posten klandras för spekulationer kring att en släktfejld kunde ligga bakom ett misstänkt mord. Mediernas Etiknämnd anser att spekulationerna och redogörelsen för omständigheterna kring fejderna tillfogat anmälaren en oförsvarlig publicitetsskada. *PO (br)*

Exp. nr. 38-39 – Torsås-Posten

Mediernas Etiknämnd klandrar Torsås-Posten för att i ett par publiceringar ha påstått att två tjänstemän i Torsås kommun ägnat sig åt mobbning och trakasserier av en vikarierande miljöinspektör. Publiceringarna har förorsakat de utpekade en oförsvarlig publicitetsskada. *PO (br)*

Exp. nr. 43-44 – allas.se och Hemmets Veckotidning

Mediernas Etiknämnd klandrar Hemmets Veckotidning och webbplatsen allas.se för att ha publicerat känsliga och kränkande uppgifter om anmälaren i en artikel om hennes dotters självmord. Nämnden delar MO:s bedömning och finner att tidningen har brutit mot god publicistisk sed. *MO (br)*

Exp. nr. 50 – Nya Tider

Mediernas Etiknämnd klandrar Nya Tider för att ha brutit mot god publicistisk sed. Tidningen slog fast att en person antastat ett barn trots att inget åtal väckts. Uppgifterna som lämnades om anmälaren var mycket kränkande och skadande. *MO (br)*

Exp. nr. 52 – Sundsvalls Tidning

Sundsvalls Tidning klandras för att ha nekat ett finskt företag att komma till tals angående företagets betalningsalternativ. Nämnden delar MO:s bedömning och finner att tidningen därigenom har förorsakat det kritiserade företaget en oförsvarlig publicitetsskada. *MO (br)*

Exp. nr. 53 – QX

Mediernas Etiknämnd klandrar QX för en artikel om en man som upplevde att han stängts ute av mamman till deras gemensamma barn. Den intervjuade mannens rätt att berätta sin historia motiverar inte den skada som tillfogades kvinnan. *MO (br)*

Exp. nr. 55 – Kungälv-Posten

Mediernas Etiknämnd klandrar Kungälv-Posten för att ha brutit mot god publicistisk sed. Tidningen har genom sin detaljerade rapportering bidragit till att det minderåriga brottsoffret lättare kunnat identifieras samt även spridit detaljer från övergreppen till en vidare krets. *MO (br)*

Exp. nr. 56 – Västerbottens-Kuriren

Västerbottens-Kuriren klandras för en publicering där en ung elev anklagades för misshandel och sexuella trakasserier. Mediernas Etiknämnd beaktar särskilt att elevens familj inte fått komma till tals i artikeln och klandrar tidningen för att ha brutit mot god publicistisk sed. *MO (br)*

Exp. nr. 58 – Sydöstran

Mediernas Etiknämnd klandrar Sydöstran för att ha brutit mot god publicistisk sed. Nämnden menar att tidningens uppgift om att anmälaren skulle ha brutit mot efterforskningsförbudet var så allvarlig att anmälaren borde erbjudits ett samtidigt bemötande. *MO (br)*

Exp. nr. 61 – Smålandsposten

Smålandsposten klandras av Mediernas Etiknämnd för att ha brutit mot god publicistisk sed. Tidningen förmedlade felaktigt intrycket att anmälarens skuld slagits fast i domstol. Anmälaren gavs därefter inte heller en adekvat möjlighet att bemöta uppgifterna. *MO (br)*

Exp. nr. 65 – Nerikes Allehanda

Mediernas Etiknämnd klandrar Nerikes Allehanda för att ha brutit mot god publicistisk sed. Den häktade kvinnans rätt att berätta sin version motiverar inte den skada som tillfogades den avlidne mannens anhöriga och hans minne. Nämnden beaktar vid bedömningen särskilt att det i publicitetsreglerna framhålls att brottsoffer och deras anhöriga alltid ska visas största möjliga hänsyn. *MO (br) (sk)*

Exp. nr. 66 – Östersunds-Posten

Östersunds-Posten hade inte fog för att i rubrik och ingress koppla samman problem på länsstyrelsens juristavdelning med anställningen av landshövdingens sambo. Nämnden anser att det ansvar som lades på anmälaren var alltför långtgående och kategoriskt. Tidningen klandras för att ha brutit mot god publicistisk sed. *MO (br)*

Exp. nr. 68-70 – Göteborgs-Posten

Mediernas Etiknämnd klandrar Göteborgs-Posten för att ha åsidosatt god publicistisk sed. Genom att felaktigt koppla en rubrik till en artikel om en annan advokat förorsakade tidningen anmälarna en oförsvarlig publicitetsskada. *MO (å)*

Exp. nr. 71 – Nya Wermlands-Tidningen

Mediernas Etiknämnd klandrar Nya Wermlands-Tidningen för att ha brutit mot god publicistisk sed. Nämnden framhåller särskilt att det inte fanns något allmänintresse i att detaljerat beskriva våldtäkten. Tidningen orsakade därigenom det minderåriga brottsoffret en oförsvarlig publicitetsskada. *MO (br)*

Exp. nr. 72 – Sundsvalls Tidning

Mediernas Etiknämnd klandrar Sundsvalls Tidning för att ha publicerat känsliga uppgifter om en försvunnen ung man. Tidningen publicerade varken namn eller bild på mannen men mot bakgrund av den stora uppmärksamheten kring försvinnandet bedömer nämnden att han orsakats en oförsvarlig publicitetsskada. Tidningen klandras för att ha brutit mot god publicistisk sed. *MO (br)*

Exp. nr. 73 – Jönköpings-Posten

Mediernas Etiknämnd klandrar Jönköpings-Posten för att ha åsidosatt god publicistisk sed. Nämnden anser att de kritiska uttalanden som publicerades om anmälaren var av sådan karaktär att han borde ha getts tillfälle till genmäle. *anm (å)*

Exp. nr. 74 – Sveriges Television

Mediernas Etiknämnd klandrar Sveriges Television för att ha brutit mot god publicistisk sed. Ett reportage om ett tio år gammalt trippelmord innehöll uppgifter av mycket begränsat allmänintresse till skada för anmälaren. Att detta skett på grund av ett misstag minskar inte SVT:s ansvar eller anmälarens skada. *MO (br)*

Exp. nr. 75 – Sundsvalls Tidning

Mediernas Etiknämnd klandrar Sundsvalls Tidning för att ha brutit mot god publicistisk sed. Tidningen publicerade i ett reportage om ett tio år gammalt trippelmord integritetskänsliga uppgifter mot anmälarens önskemål. Nämnden anser att uppgifterna haft ett begränsat allmänintresse och att tidningen därigenom har orsakat anmälaren en oförsvarlig publicitetsskada. *MO (br)*

Exp. nr. 76 – Allehanda.se

Mediernas Etiknämnd klandrar Allehanda.se för att ha brutit mot god publicistisk sed. Tidningen publicerade i ett reportage om ett tio år gammalt trippelmord integritetskänsliga uppgifter mot anmälarens önskemål. Nämnden anser att uppgifterna haft ett begränsat allmänintresse och att tidningen därigenom har orsakat anmälaren en oförsvarlig publicitetsskada. *MO (br)*

Exp. nr. 77 – Tidningen Ångermanland

Mediernas Etiknämnd klandrar Tidningen Ångermanland för att ha brutit mot god publicistisk sed. Tidningen publicerade i ett reportage om ett tio år gammalt trippelmord integritetskänsliga uppgifter mot anmälarens önskemål. Nämnden anser att uppgifterna haft ett begränsat allmänintresse och att tidningen därigenom har orsakat anmälaren en oförsvarlig publicitetsskada. *MO [br]*

Exp. nr. 78 – TV4

I ett reportage om händelserna i Knutby publicerade TV4 ett larmsamtal med för anmälaren mycket känsliga uppgifter. Mediernas Etiknämnd framhåller att det är själva uppspelningen av larvsamtalen som medför att det framgår vilken utsatt situation anmälaren befinner sig i och som därmed gör det så känsligt för anmälaren. TV4 klandras för att ha brutit mot god publicistisk sed. *MO (br) (sk)*

Publicitetsregler – etik för press, radio och tv

Press, radio och tv ska ha största frihet inom ramen för tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen för att kunna tjäna som nyhetsförmedlare och som granskare av samhällslivet och för att kunna publicera det som är av vikt och betydelse för medborgarna. Det gäller dock att skydda enskilda mot oförskyllt lidande genom publicitet.

Etiken tar sig inte i första hand uttryck i en formell regeltillämpning utan i en ansvarig hållning inför den publicistiska uppgiften. De etiska reglerna för press, radio och tv är ett stöd för den hållningen.

Publicitetsregler

Ge korrekta nyheter

1. Massmediernas roll i samhället och allmänhetens förtroende för dessa medier kräver korrekt och allsidig nyhetsförmedling.
2. Kontrollera sakuppgifter så noggrant som omständigheterna medger, även om de tidigare har publicerats. Ge läsaren/mottagaren möjlighet att skilja mellan faktaredovisning och kommentarer.
3. Kravet på saklighet gäller alla delar av en publicering, såväl innehåll som form och presentation.
4. Slå vakt om den dokumentära bilden. Var noga med att bilder och grafiska illustrationer är korrekta och inte används på ett missvisande sätt.

Var generös med bemötanden

5. Felaktig sakuppgift ska rättas, när det är påkallat. Den som gör anspråk på att bemöta ett påstående ska, om det är befogat, beredas tillfälle till genmäle. Rättelse och genmäle ska publiceras utan dröjsmål och på så sätt att de kan uppmärksammas av dem som har fått del av de ursprungliga uppgifterna. Observera att ett genmäle inte alltid kräver en redaktionell kommentar.
6. Uttalanden från Mediernas Etiknämnd bör publiceras enligt de riktlinjer som Medieetikens Förvaltningsorgan (MEFO) fastställer. Klandrat massmedium ska erlägga fastställd expeditonsavgift.

Respektera enskildas privatliv

7. Överväg noga publicitet som kan kränka enskildas privatliv. Avstå från sådan publicitet om inte ett uppenbart allmänintresse kräver offentlig belysning.
8. Iaktta stor försiktighet vid rapportering om självmord och självmordsförsök särskilt av hänsyn till anhöriga och vad ovan sagts om respekt för enskildas privatliv.
9. Visa alltid offren för brott och olyckor största möjliga hänsyn. Prova noga publicering av namn och bild med hänsyn tagen till offren och deras anhöriga.
10. Framhäv inte berörda personers etniska ursprung, kön, nationalitet, yrke, politisk tillhörighet, religiös åskådning eller sexuell läggning om det saknar betydelse i sammanhanget och är missaktande.

Var varsam med bilder

11. Vad som i dessa regler sägs gäller i tillämpliga delar även om bildmaterial.
12. Tänk på att bildmontage eller förändring av bilder kan uppfattas som vilseledande. Ange alltid tydligt om en bild förändrats.

Hör båda sidor

13. Sträva efter att ge personer, som kritiserats i faktaredovisande material, tillfälle att bemöta kritiken samtidigt. Sträva också efter att återge alla parter ståndpunkter. Var uppmärksam på att anmälningar av olika slag kan ha till enda syfte att skada den som blivit anmäld.

14. Tänk på att en person, misstänkt för brott, i lagens mening alltid betraktas som oskyldig om fällande dom inte föreligger. Den slutliga utgången av en skildrad rättssak bör redovisas.

Var försiktig med namn

15. Överväg noga konsekvenserna av en namnpublicering som kan skada människor. Avstå från sådan publicering om inte ett uppenbart allmänintresse kräver att namn anges.

16. Om inte namn anges undvik att publicera bild eller uppgift om yrke, titel, ålder, nationalitet, kön eller annat, som gör en identifiering möjlig.

17. Observera att hela ansvaret för namn- och bildpublicering faller på den som återger materialet.

Mer om tillämpning

Publicitetsreglerna är tumregler som ger anvisningar rörande publicistiska beslut, inte lagregler. Reglerna syftar till att ge den enskilde skydd mot publicitetsskador, utöver det som lagen erbjuder. Medieombudsmannen och Mediernas Etiknämnd använder de etiska reglerna som hjälp vid bedömningar.

Den journalistiska yrkesetiken

Medieombudsmannens arbete är inriktat på kränkningar av enskilda personer i det som faktiskt publicerats i de medier som omfattas av det medieetiska systemet.

Utöver det finns yrkesetiken. Den handlar om hur en journalist uppträder och vad hon eller han gör för att skaffa sig underlag för sina artiklar. Huvudregeln är att yrkesetiken inte ingår i Medieombudsmannens arbete.

I vissa fall går publicistik och yrkesetik in i varandra. Det kan till exempel handla om att en uppgiftslämnare fått löfte om att få ta del av sina citat, men sedan inte fått det. Om citatet visar sig felaktigt eller på annat sätt är till skada för uppgiftslämnaren kan detta vägas in i den bedömning Medieombudsmannen gör.

[Journalistförbundets yrkesetiska nämnd.](#)

Yrkesetiken är sammanfattad i regler som är beslutade av Journalistförbundet.

Yrkesregler

En stark journalistisk integritet är avgörande för trovärdigheten. Den som granskar samhället måste också själv kunna tåla att bli granskad. Att journalisten visar hänsyn i arbetet på fältet och i sitt arbete strävar efter att rapportera korrekt är viktigt för allmänhetens förtroende. Tilltron till medierna och dess medarbetare bygger på att yrkesreglerna följs.

Journalistens integritet

1. Ta inte emot journalistiska uppdrag av personer utanför en redaktionell ledning.
2. Acceptera inte uppdrag, inbjudan, gåva, gratisresa eller annan förmån – och ingå inte avtal eller andra förbindelser – som kan misstänkliggöra din ställning som fri och självständig journalist.
3. Ge inte efter för påtryckningar från utomstående i avsikt att hindra eller inskränka berättigad publicitet eller i avsikt att skapa publicitet som inte är journalistiskt motiverad.
4. Använd inte din ställning som journalist, eller presskortet, till att utöva påtryckning för egen eller andras vinning eller till att skaffa privata förmåner.
5. Utnyttja inte för egen eller andras vinning opublicerade nyheter beträffande ekonomiska förhållanden eller åtgärder hos stat, kommuner, organisationer, företag eller enskilda.
6. Beakta journalistavtalens bestämmelse om att medarbetare inte får åläggas att utföra uppdrag som är förödmjukande eller som står i strid med medarbetarens övertygelse.

Anskaffning av material

7. Visa särskild hänsyn mot ovana intervjupersoner. Upplys den intervjuade om huruvida samtal och annat material är avsett för publicering. Var försiktig med att återge uttalanden och annat material som icke-offentliga personer har publicerat i sociala medier.
8. Tillmötesgå rimliga önskemål från intervjuade personer om att i förväg få veta hur och var deras uttalanden återges.
9. Förfälska inte intervjuer eller bilder.
10. Visa hänsyn vid fotograferingsuppdrag, anskaffning av bilder och annat material, särskilt i samband med olyckor och brott.
11. Dold kamera och annan dold inspelning, som görs i syfte att publiceras, bör användas endast i undantagsfall, efter noga övervägande och när en journalistisk bedömning gjorts att informationen inte går att få på annat sätt. Före publicering ska de berörda så långt det är möjligt informeras om att den dolda inspelningen skett och varför den gjorts.
12. Respektera upphovsrätten vad avser text och bild och ljud.
13. Ange källan när en framställning huvudsakligen bygger på annans sakuppgifter.

Kommentar till yrkesreglerna

Undertecknarna av dessa regler vill med detta avsnitt ge vägledning i det journalistiska arbetet på fältet och på redaktionerna när problem uppstår som endast ofullständigt eller inte alls behandlas i lagar, kollektivavtal eller i övriga delar av dessa etiska regler för massmedier.

Detta avsnitt är inte bara en regelsamling, det är också avsett att stimulera till en kontinuerlig debatt inom journalistkåren i yrkesetiska frågor. Reglerna gör inte anspråk på att täcka alla de situationer som journalisten kan möta i sitt arbete.

Ett medlemskap i Journalistförbundet innebär att man förbundit sig att följa yrkesreglerna. Journalistförbundets styrelse verkar för att förbundets medlemmar efterlever denna del av reglerna. Förbundets yrkesetiska nämnd, YEN, bidrar till detta arbete.

ALLMÄNHETENS MEDIEOMBUDSMAN
MEDIERNAS ETIKNÄMND

Besöksadress: Kungsgatan 62
Box 22310
104 22 STOCKHOLM

Telefon: 08-692 46 20
E-post: info@medieombudsmannen.se

www.medieombudsmannen.se